

Meer migranten graag, wij hebben ze nodig

Reportage Zweeds Lapland Met de opname van jaarlijks duizend vluchtelingen uit vooral Syrië en Eritrea probeert de noordelijke gemeente Strömsund de leegloop te stuiten

Door onze redacteur
Maartje Somers
STRÖMSUND

Dan is het hier linksaf naar Eritrea, en rechtsaf naar Syrië”, zegt Pål Jansson. Een uur reden we door de bossen van Zweeds Lapland. Een uur lang zagen we niets dan bomen. We zijn zeshonderd kilometer ten noorden van Stockholm, in de provincie Jämtland. Hier wonen meer elanden dan mensen.

Nu zien ook wat verspreide huizen. Dit is Rossön, een dorp van vierhonderd zielen dat voor zijn overleven afhankelijk is van vluchtelingen.

De Zweedse migratiedienst stuurt een deel van de vele asielzoekers die er landen na registratie naar het dun bevolkte noorden, om de overbevolkte centra bij Stockholm en Malmö te ontlasten. In het dunbevolkte Jämtland zijn ze daar blij mee. De vluchtelingen worden gehuisvest in gehuchten als Rossön, of dorpen als het nabijgelegen, grotere Strömsund. Pål Jansson vertelt hoe hij heeft gevochten het appartementengebouw aan de rand van Rossön te behouden. Daar wachten nu steeds weer andere asielzoekers op een beslissing over hun aanvraag en een eventuele toekomst in Zweden. Dat kan zo een maand of zeven duren, een tijd waarin ze leren leven met het feit dat het hier 's zomers niet donker wordt, en 's winters nauwelijks licht.

Nu is het nog nazomer. Toch heeft Noura Edrees (36), een Syrische met opvallend blauwe ogen, de oven in haar keuken vaak openstaan tegen de kou. Sinds vier maanden woont ze in Rossön, wachtend op haar verblijfsvergunning, waarna ze haar drie kinderen kan laten overkomen. Die zitten nog in Turkije, waar ze kwamen na twee jaar rondzwerfen, opgejaagd door de oorlog. Noura maakt goede kans, Zweden heeft zolang het oorlog is, een verblijfsvergunning en gezinshereniging beloofd aan alle Syriërs die het land bereiken.

Noura serveert koekjes en limonade. Zelf neemt ze niet, ze heeft te weinig glazen. „Het vliegtuig daalde, ik keek naar beneden en dacht: waar zijn de mensen”, zegt ze over haar aankomst in de bossen. „Ik kom uit Homs, daar woonden voor de oorlog twee miljoen mensen. Hier zijn alleen maar bomen.”

Jämtland is de leegste regio van Zweden: 2,6 inwoners per vierkante kilome-

ter, tegen 22 gemiddeld in Zweden en 483 in Nederland. En het loopt langzaam verder leeg. „Je realiseert je: elk jaar zal het hier een beetje doodser zijn”, zegt Anders Fabricius, migratiecoördinator van Strömsund. Om dat tegen te gaan neemt zijn gemeente jaarlijks duizend vluchtelingen op, zoveel als ze verantwoord acht op een bevolking van 12.000 (in de hele gemeente) en 4.000 in het dorp. Ook probeert Strömsund Duitsers, Nederlanders en Polen te trekken.

Neem de school in Rossön, een langgerekt gebouw uit de jaren vijftig met houten betimmering. Het aantal leerlingen bedraagt 27. Zonder asielzoekers zouden dat er elf zijn, niet genoeg om de school open te houden. En zonder school, zonder kinderen, zou het dorp snel sterven, zeggen ze in Rossön.

Voor Wike Schreuder, één van de drie onderwijzers en zelf óók import - uit Leiden - is het moeilijk om de zoveel maanden weer met nieuwe kinderen te moeten werken; telkens weer te moeten uitvinden op welk niveau ze zitten en hun Zweeds te leren. Maar ze doet het graag. „We hebben de kinderen hier nodig.”

Barre Noorden

Behalve de school telt Rossön één stoplicht, één kerk en, zoals overal in Zweden, één ICA-supermarkt, waar Noura Edrees twee middagen onbetaald mag helpen om niet tegen de muren op te vliegen. De dokter is tien kilometer verderop, het ziekenhuis 160 kilometer.

Dit jaar worden in Zweden 80.000 vluchtelingen verwacht, ruim twee keer zoveel als vorig jaar. De Zweedse migratiedienst heeft 5 miljoen euro extra gevraagd, voor de opvang. Als ze een verblijfsvergunning hebben, mogen de verse Zweden zelf bepalen waar ze gaan wonen. In Strömsund doen ze hun best de geaccepteerde vluchtelingen te houden, maar goed lukt dat niet - het Noorden is bar, de aantrekkingskracht van de grote migrantengemeenschappen rond Stockholm te sterk. In Rossön zijn drie gezinnen blijven hangen. Ook Noura Edrees wil weg zodra ze haar vergunning heeft. Naar een stad, waar werk is, een middelbare school voor haar dochter. „Dat lijkt me het perfecte leven”, zucht ze.

Zweden heeft het ruimhartigste migratiebeleid van Europa, iets waaraan alle politieke partijen vasthouden, behalve de extreem rechtse Zweden-Democraten. De snel aanzwellende toestroom heeft nog niets veranderd aan het feit dat een meerderheid van de Zweden voor

ONTVOLKING

Migrant als oplossing

2,6

inwoners per vierkante meter zijn er in de provincie Jämtland

483

inwoners per vierkante kilometer heeft Nederland

80.000

vluchtelingen verwacht Zweden komend jaar op te nemen

1.000

asielzoekers jaarlijks neemt de gemeente Strömsund op

27

leerlingen telt de school in Rossön.

16

daarvan zijn asielzoekers

immigratie en het helpen van vluchtelingen. Maar bij de parlementsverkiezingen van 14 september kregen de extreem rechtse Zweden-Democraten vanwege hun anti-immigratiestandpunt bijna dertien procent van de stemmen, meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2010. Ze zijn nu de derde partij van het land.

In Rossön en Strömsund stemde 8,9 procent op de Zweden-Democraten gestemd. En er zijn er ook die nog extremer denken. Op een lantarenpaal in Strömsund is een sticker geplakt van de zich openlijk neonazistisch noemende Partij voor de Zweden.

„Ja, we hebben hier ook nazi's”, glimlacht Anders Fabricius. „En daarnaast veel mensen die zich zorgen maken over het geld dat aan migranten besteed wordt. Dat gaat over als de nieuwe groepen eenmaal zullen zijn ingeburgerd. Maar zoiets kost tijd. Maar dat je de mensen moet helpen met geld, met huizen, staat vast. Je moet ze niet het gevoel geven dat ze niets te verliezen hebben.”

Bron: NRC 9-10-2014